

PROIECT DIDACTIC

Profesor: Mihaela Irimie

Unitatea de învățământ: Colegiul Tehnic „Haralamb Vasiliu”, Podu Iloaiei

Data realizării: 22 februarie 2026

Descriere activitate: Proiectul didactic este conceput în spiritul educației incluzive, asigurând participarea activă a tuturor elevilor, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale (CES). Prin valorificarea teoriei inteligențelor multiple, activitățile sunt diferențiate și adaptate stilurilor diverse de învățare, oferind fiecărui elev posibilitatea de a se implica potrivit propriului ritm și potențial.

Conținutul educațional propriu al proiectului constă în conceperea unui demers didactic original, centrat pe valorificarea teoriei inteligențelor multiple în studiul nuvelei **Moara cu noroc** de **Ioan Slavici**. Activitățile propuse depășesc abordarea tradițională a analizei literare, integrând sarcini creative, reflexive și interdisciplinare, menite să dezvolte gândirea critică, capacitatea de argumentare și exprimarea personală a elevilor. Proiectul reflectă o viziune metodologică proprie, orientată spre diferențiere, incluziune și formarea competențelor, prin adaptarea strategiilor didactice la particularitățile de învățare ale elevilor și prin promovarea participării active a acestora la actul educațional.

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a

Unitatea de învățare: Confruntări etice și civice

Tema lecției: Moara cu noroc, de Ioan Slavici

Subiectul lecției: Nuvela realist-psihologică

Tipul lecției: de recapitulare și sistematizare

Condiții prealabile de lucru: Cunoștințele anterioare ale elevilor privind monologul

Competențe generale și specifice:

1. *Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor în diferite situații de comunicare;*
 - 1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte;
 - 1.2. Receptarea adecvată a sensului/sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise;

1.3.Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog;

1.5.Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare;

2. *Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare;*

2.1.Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;

2.2.Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;

2.3.Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic;

2.4.Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate.

Competențe derivate:

Pe parcursul lecției, elevii vor fi antrenați în:

- ✓ să aplice termeni de teorie literară specifici creației epice;
- ✓ să analizeze principalele componente de ordin structural, specifice textului narativ;
- ✓ să transpună cunoștințele dobândite în diverse proiecte tematice;
- ✓ să se adapteze activ la rezolvarea sarcinilor de lucru specifice unui anumit tip de inteligență;
- ✓ să devină subiect al propriei formări și să participe activ la actul didactic;
- ✓ să-și formeze gândirea autonomă, reflexivă și critică în raport cu diversele mesaje ale unor domenii științifice diferite;

Resurse și mijloace ale învățării: capacitatea de învățare a elevilor, laptop, proiector, resurse video, fișă de lucru, manual.

Timp de lucru: 50 minute

Metode și procedee didactice: teoria inteligențelor multiple, proiectele tematice, lucrul în echipe, conversația, metoda audio-vizuală, problematizarea.

Forme de activitate: frontală, pe echipe, colectivă;

Evaluare: observarea sistematică a elevilor, formativă;

Bibliografie selectivă:

Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2020

Parfene, Constantin, „*Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*” Editura Universității, București, 2001;

Scenariul lecției

I. Organizarea clasei(1 minut)

Profesorul notează absenții și pregătește materialele pentru lecție.

II. Evocarea(10 minute)

Profesorul amintește care este lecția propusă: recapitularea și sistematizarea noțiunilor privind nuvela realist-psihologică *Moara cu noroc*, de Ion Slavici, afișând obiectivele lecției cu ajutorul retroproiectorului.

Pentru a le capta atenția, profesorul le prezintă elevilor un scurt fragment din ecranizarea nuvelei.

III. Constituirea sensului(33 minute)

Ținând cont de faptul că formarea elevilor trebuie să urmeze un parcurs individualizat, iar inteligențele sunt legate de conținuturi, fiecare individ raportându-se diferit la acestea, elevii au fost împărțiți în ora anterioară în grupe, în funcție de tipul de inteligență predominantă, stabilită în urma unui test. Fiecare grupă a avut anumite sarcini de lucru pentru acasă, materializate în miniproiecte.

Profesorul anunță ordinea în care vor fi prezentate proiectele tematice, sarcinile de lucru ale fiecărei grupe fiind afișate cu ajutorul retroproiectorului, pentru a putea fi urmărite. Se face precizarea că elevii de la celelalte grupe pot interveni prin întrebări sau observații.

Inteligența verbal – lingvistică reprezintă capacitatea de a folosi eficient cuvintele, sarcina de lucru urmărind aceste competențe.

*Imaginați-vă un alt final al nuvelei **Moara cu noroc** de Ioan Slavici: Ghiță a fost arestat și acuzat, ați asistat la procesul său în calitate de procuror și avocat. Rostiți pledoaria finală pentru a-l apăra pe inculpat, respectiv dați citire actului acuzării și pledoaria finală.*

Sarcina de lucru propusă elevilor din grupa **inteligenței logico – matematice** evidențiază utilizarea deprinderilor gândirii critice pentru a înțelege relațiile complexe între anumite concepte abordate în nuvelă.

*Reprezentați printr-un grafic starea sufletească a eroului nuvelei **Moara cu noroc** de Ioan Slavici sau reduceți textul la o formulă matematică.*

Inteligența muzical–ritmică exprimă gradul de sensibilitate la sunet și capacitatea de a răspunde emoțional la acest tip de stimuli, elevii transpunând mesajul nuvelei în codul muzical.

*Selectați o melodie / interpretați un fragment muzical care să sintetizeze mesajul nuvelei **Moara cu noroc** de Ioan Slavici.*

Inteligența corporal–kinestezică include deprinderi fizice speciale precum coordonarea, echilibrul, dexteritatea, forța, flexibilitatea, viteza, precum și deprinderi tactile. *Folosind coduri nonverbale, mimați sub forma unui joc de rol trăirile interioare ale personajelor sau o scenă semnificativă din **Moara cu noroc** de Ioan Slavici.*

Inteligența vizual – spațială, o inteligență a „imaginilor și tablourilor”, cuprinde capacitatea de a percepe corect lumea înconjurătoare pe cale vizuală, precum și capacitatea de a recrea propriile experiențe vizuale. Elevii pot vizualiza, pot reprezenta grafic imagini din nuvelă.

*Realizați un desen sau un poster care să prefățească dramatizarea nuvelei **Moara cu noroc** de Ioan Slavici.*

Inteligența intra personală presupune capacitatea de a avea o reprezentare de sine corectă, de a avea conștiința stărilor interioare, a propriilor intenții, motivații, de a-ți cunoaște temperamentul și dorințele, reconstituind trăirile personajelor.

*Alcătuiește un monolog interior al unui personaj din nuvela **Moara cu noroc** de Ioan Slavici.*

Profesorul cere elevilor să aprecieze proiectele tematice printr-un calificativ, pe baza unei fișe de evaluare reciprocă, în funcție de criterii clar stabilite.

Pentru a verifica și însușirea cunoștințelor teoretice, profesorul propune un concurs pe grupe. Întrebările urmăresc sistematizarea și fixarea reperelor de analiză literară (încadrarea operei în epocă, în contextul creației scriitorului, definirea nuvelei, precizarea temei, a titlului, a perspectivei narative, menționarea structurii compoziționale, a conflictelor și a reperelor spațiale sau temporale).

IV. Reflecția (5 minute)

Profesorul, folosind metoda jurnalului reflexiv, cere elevilor să răspundă la următoarele întrebări în scris, pe caiete (dacă timpul nu permite, această activitate poate fi desfășurată și acasă).

- Care a fost proiectul tematic cel mai reușit? De ce?
- Ce idee abordată ți s-a părut mai interesantă?
- Ce dificultăți ai întâmpinat?
- Dacă ai putea schimba un element al stilului de predare care ar fi acela?

V. Asigurarea retenției (1 minut)

Elevii vor avea următoarea sarcină de lucru:

Dacă ar fi să modificați un fragment din nuvelă, din postura scriitorului, care ar fi acela? Justificați alegerea. Rescrieți fragmentul.

Anexă clasa a IX-a

Fișă de evaluare reciprocă Clasa a IX-a

Grila de punctare

- **CONȚINUT:** adecvarea la temă, relevanță, discursuri elaborate, nuanțate și personalizate, utilizarea unor informații complexe;
- **COMPLEXITATE:** vocabular variat, folosirea unor formule complexe, stăpânirea normelor stilistice ale limbii literare;
- **ORGANIZARE:** structura clară și eficientă a discursului, prezența conectorilor, fluiditatea ideilor, logica discursului;
- **CORECTITUDINE:** elemente de vocabular, structuri sintactice, elemente de limbaj adecvate interlocutorului, scopului și contextului comunicării;
- **ORIGINALITATE:** folosirea mijloacelor de exprimare specifice tipului de inteligență ales într-un mod creativ.

Numărul grupei:

Grupa:	1	2	3	4	5	6
Conținut						
Complexitate						
Organizare						
Corectitudine						
Originalitate						